

Передплата

«РУСАНА» виносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор
За границею
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят • 5½ год. пополудни.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжину). Експедиція місцеві в Агелції Соколовського в пасажі Галемана.
Рубониси звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(X) Недавно появилася у Львові під заголовком «Глосси» обемиста брошура (142 стор.) п. Юліяна Бачинського, накладом редакції «Іскри». Цілюю сеї брошури має бути, як висловлює ся сам автор, «огляд усіх важніших справ нашого сучасного національного життя в Галичині і подати поясненя, які улегчили би молодіжи, вступаючій в публичне житє, в нїм зорієнтувати ся і уможливити їй відразу віддати ся праці в певнім напрямі». Отже автор поклав собі задачу дати «огляд нашого політичного життя, єго партийного укладу, ціли наших політичних партий і їх завданя».

Редакція «Іскри», котра видала сю брошуру, звеличила її «політичним лексиконом в руках молодіжи», значить, що молодіж може із сеї брошури набрати ся відразу політичної і суспільної мудрости і, як автор сподіває ся, зможе «відразу віддати ся праці в певнім напрямі».

Цікаво отже розглянути сю «брошуру і подані в ній, як висловлює ся редакція «Іскри», «засадничі елементи нашого суспільного життя», бо з сего корму, який тут подає автор рускій молодіжи, можна відтак виробити собі погляд, які будуть з сего плоди і наслідки.

Небавом після появи сеї брошури п. Юліяна Бачинського подав Літературно-науковий Вістник в двох випусках (за січень і лютий 1905) простору оповістку про сю брошуру п. Михайла Лозинського і ми тепер мати мемо нагоду зазначити

своє становище так супроти автора, як супроти рецензента.

Вже п. Лозинський справедливо зазначив у своїй рецензії, що редакція «Іскри» так вихвалила сеї «політичний лексикон», котрий подає молодіжи нібито «засадничі елементи нашого суспільного життя» і що автор «вивязав ся зі своєї задачі знаменито», що справді руска молодіж, так покvapна до читаня всяких брошур, особливо з високопарними окликами, готова справді повірйти в ненормальність виложених там «засадничих елементів» і вважати се справдешнім якимсь політично-народним євангелиєм.

Тимто отже годить ся розглянути сеї лексикон і виказати, о скільки ся рекляма редакції «Іскри» заслугує на віру, чи не є се така повседневна рекляма, якою послугують ся видавничі фірми для легкого збуту свого товару.

Автор витичив собі, треба признати, важну задачу — «дати молодіжи можливість пізнати основно всі наші партии, нехай собі кождий з товаришів вибирає вже сим дорогу, котрою єму іти», а хоче зробити се длятого, позаяк наша суспільність не привикла розсліджувати справ, а звикла судити о всім лише по зверхних, хвилих, принагідних ознаках і уробила собі певні шаблони, а що під них не підходить се разить і дразнить її». Автор бажав молодіжи пояснити ті відносини партийні і суспільні, позаяк «українська суспільність в Галичині находить ся під терором національно-демократичної партий». Усе, що не підходить під рамки тої партії і не піддає ся єї розказам, все те зараз і п'ятує она як «злочин» і як «зраду на власнім народі» — і молодіж «думає, що на-

ціонально-демократична партія, се справді найчистіший вираз національної української ідеї в Галичині». — Сей національно-демократичний терор, каже п. Бачинський далше, «не дає молодіжи критично відносити ся до справ біжучої національної політики і завчасу, т. є.: як раз тоді, коли вона обовязана зглядом себе то зробити — пізнати, зрозуміти і уробити собі якийсь свій, ніким не накинений їй силою, погляд на ті справи».

Не хочемо перечити сему, що молодіж (а автор імовірно має тут на думці університетську молодіж) не може мати зачинені очі на все те, що округ неї діє ся, а особливо, коли по скінченю академічних наук займе публичні становища, котрі їй надають горожанські права, і вкладають на неї також горожанські обовязки, повинна до сето будучого життя відповідно пригтовити ся. Припускаємо, що автор уважає першою задачею університетської молодіжи, набрати ся в тій найвисшій школі основного знаня і образования, потрібного їй до справованя обовязків на тих становищах, на яких она по скінченю наук опинить ся. Побіч того знаня заводового повинна очевидно молодіж слідити за розвитком народного і політичного життя, що-би опісля в житю дальшим, занявши становище, могла відповісти горожанським обовязкам. Одначе із слів автора в горі наведених виходило би, що він дає їй в руки сеї «лексикон», щоби она розглянувши ся в сих «засадничих елементах нашого суспільного життя», могла «відразу віддати ся праці (чи політиці) в певнім напрямі».

Коли автор мав на думці як раз політичну працю, то тим, на наш погляд, не ро-

42 ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ (нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

— Чи тут пан господар Томша? — спитав ся Микула відразу в робітників.

Його не зрозуміли.

— Бєті аїчі домнул господар Томша? — повторив те саме на велоськи.

— Аїчі аїчі! — відповіли йому. — Але тепер спить! не можна до нього.

— Гей! чого ви там збігли ся над ріку? До роботи! — крикнув хтось з моста.

Микуло аж потрясло: се-ж голос його тестя Чамчана з Сучави!

— Ведіть мене до пана Чамчана! Я маю йому щось важне сказати.

Його повели на міст, вистелений дер'яма.

— Пане майстер! якийсь чоловік має до вас діло.

— Микуло! се ти? А ти звідки тут узяв ся? — скрикнув присадкуватий сивий Вірменин по руськи і зняв руки, щоб обняти високого Микулу. — На бик, хлопці! то мій син!

Робітники уступили ся. Микула шебтів тихо тремтячим голосом: — Слава Богу, що я вас найшов. От несподіванка! Коли б я був знав..

— Що стало ся?

— Ви нічого не знаєте?

— Ні! Я вже більше, як шість педль не був дома.

— Ой! нещастє! нещастє!

— Та що таке? Кажі!

— Мого тата вбили, а Роксанда, мама і син десь тут у ясірі.

У Чамчана мовби грім ударив: — Роксанда тут? у ясірі? — питав ся він здивований, трем'ячи на цілїм тілі. — Ти жартуєш хіба?

— Ой, не жартую, тату, ні!

І Микула оповів тестеви коротко всі пригоди родини і свої.

Старий Чамчан аж за голову вхопив ся.

— А я тут будую міст і не в думці мені! — нарікав він. — Господи! Господи! Таке нещастє! Дону моя!

Чамчан зараз застановив роботу на мості і післяв робітників спати.

— Ходи! — сказав до Микули і повів його на правий беріг до свого намету.

— Тату, послухайте мене! Ходіть спати на той бик, тут коло козаків небезпечно. Я вам раджу.

Старий не перечив ся; у нього з думки не сходило нещастє родини.

— Ходи! Там також мій намет і начинє..

Ну, чи чував який таке? Я тут працюю і не в гадці мені, а донька в неволі може лиш кілька сот кроків від мене! Але я єї зараз завтра добуду. Міст уже готовий, ще тільки дещо поправлю і передам господареві — а потім усі ясірі перешукаємо.

Огнища коло моста небавом потахли і зробило ся темно, як у пивниці. Небо було хмәрне. ні одної зірки, і вітер віяв студений.

Опинивши ся в наметі, Чамчан і Ярошенко лягли на солому.

— Може ти голоден, Микуло?

— Як маєте що, то дайте! Від ранку я не їв.

Старий викресав огню, запалив губку, від губки клапоть сухої соломи, а від соломи воскову свічку. Потім відчинив скриню, вийняв хліба і вудженці і подав Микулі.

— Якже ти змарнів, хлопче! — сказав, приглянувшись зятеви ближше.

— Чи не було в д чого?

— Ой, було! було! Щастє твоє, що мене тут найшов.

— І я кажу: щастє! Бог мене якось держить при житю, мабуть через те, що я вже десять разів хотів померти.

— І як ти зважив ся сюди приплисти? Адаже ти не знав, що я тут?

— Звідки-ж я міг знати? Знав лише, що якийсь Вірменин буде міст; приходило мені на гадку, що то може ви, але певно я не знав. Я гадав собі так: усе одно, попливу до моста. Я чув, що тут є господар з нашими, з Молдови; — бранець один, Чоботар, казав мені. Гадаю собі: коли мене зловлять Волохи, приведуть до господаря, я скажу йому просто: «Так і так, я твій підданий із Серета, втікаю до свого, а не до чужого». А зловлять мене Турки або Татари, по-

бити доброї прислуги молодіжи, котрій передовсім треба набрати ся позитивного знання і образования заводового, а тоді она буде мати спроможу критично розбирати все, що їй підсуває ся і не буде підлягати ніякому теророви, з якого боку-б він не вийшов.

Стілько заміток що до самої задачі, яку собі поклав автор, а тепер приступимо до розбору самого змісту брошури і єї поглядів.

(Дальше буде).

Угорске пересилене.

Вислід авдієнції гр. Юлія Андрашого у цїсаря не є мабуть вдоволяючий. Вчера вечером повернув гр. Андраші до Будапешту з Відня. Небавом відвідав єго Кошут і конферував довший час. Перехід послуханя у монарха представить Андраші лично на засіданю виконуючого комітету коалїції; речинця сего засіданя ще не означено. Стілько доносить телеграма з Будапешту, а з віденської біржи телеграфують прямо про розбите місїє гр. Андрашого, яка некорисно подїлала на біржу, бо будапештєнська біржа кинула зараз велике число вальорів на віденський торг. Наслідком сего потерпіли знатно кредитові акції.

Magyar Hirlap, який уходить за орган гр. Андрашого, пише між иншим про теперішню ситуацію: «Для виясненя ситуації не має жадного значіня се, що поодинокі провідники готові усунути з програми коалїції. Розходить ся тут о се, що через вибори цілий угорський нарід дав незбитий вираз своєї волі і не можна числити на тревалій супокій без доситьучиненя тої волі. Кажуть, що колиб король згодив ся на дальші концесїї на військовім поли, як сего, домагає ся коалїція то се викликало би нові трудности в Австрії. Супротив сего вказуємо на те, що політичні крамоли в Австрії не викликають в наслідках застою в організації держави, бо всі інституції вже устроєні в сей спосіб.

«Натомість політичні крамоли на Угорщині потягають за собою застій у функціонуваню державної машини і застій на економічнім поли, а се може стати великою небезпекою для великодержавного становиска цілої монархії. У Відні не хотять зрозуміти сего, що таким поступованєм тільки ослаблюють тих політиків, що стоять на ґрунті угоди з р. 1867 і помагають зискати перевагу скрайнім політикам, які відкидують сю угоду.

«Зваживши, що кабінет Тиси став неможли-

вим, показує ся конечним утворене урядового кабінету, приписового, але покликане такого кабінету ще більше заострить ситуацію».

Як видко з сеї статї, Мадяри стоять на становиску, що публичної оїнії Австрії не треба брати на серию, бо она розетрілена і безсильна, а «голосу угорского народу» треба послухати доконечню, бо інакше не вийде ся до ладу з Угорщиною. Опіраючи ся на кориснім для себе вислідї послїдних виборів, провідники опозиції прибирають дуже довірчивий тон. Однак сей «голос народа» є так змінчивий, а навіть правильний, як приплив і відплив моря. Дуже легко може прийти реакція в єїх претенсіях до знехтованя головних засад реальної унії Австро-Угорщини. А тоді твердження виїшних мадярских «homines publici» покажуть ся тим, чим они є на ділі: пустими фразами і страшаками.

За куліє Т. S. L.

Недавно тому відбував ся зїзд делегатів «Towarzystwa a szkół-i ludow-oj» в Станиславові, а президія в своїх промовах і справозданях високопарними словами хвалила діяльність і величезний зріст сего товариства, яке попри просьвіту, поставило собі також за завданє «скріпленє польскости у рускій частї краю. Якими средствами і в який спосіб орудує се товариство, поясняє Kurjer lwowski на примірі львівского відділу товариства.

Осудивши на вступі удїлюване краввих субвенцій неужиткам, які не маючи власних средств, тільки живуть з тої кєрвавиці складаючого податки населеня, пише дальше Kurjer lwowski ось як:

Яко маленьку ілюстрацію до сїх виводів можна подати першу з краю субвенцію 2.000 К, удїлену львівскому Т. S. L., яке недавно оголосило друком своє річне справозданє. З него довідуємо ся, що се товариство жило тільки субвенціями, а без них мусїло би — впрочім без великої шкоди — зліквідувати свої інтереси. Цифри говорять, що на загальну суму приходив 4.208 К 64 с, величезну часть становили субвенції і датки, а тільки мінімальна квота 407 К 16 с є виразом точности нечисленних впрочім членів (111), які платять річні вкладки. Товариство, яке не може для своїх клічів і способу виконаня зібрати довкола себе більшої скількості членів, звернуло ся в сїй потребі до петиціонованя і розїслало прошенє о датки до всіх повітових рад у східній Галичинї і до 130 міст та до ряду фінансових інституцій.

У відповідь на се 10 повітових рад (Броди, Бучач, Бяла, Старий Самбір, Домброва, Пільно, Рудки, Коломия 2 рази і Перемишль) надїслало субвенції на загальну суму 210 К, 5 громад (Хирів, Осьвенїм, Сокаль, Броди, Яворжно) квоту 40 К, рада міста Львова 400 К, а Сейм 3.000 К — так, що разом квоту 3.650 К узискано з субвенції, оплачено нею майже всі видатки, як книжки, оправа, пренумерата часописий і т. д., або иншими словами: без субвенції товариство зі 111 членами, яке платить за сам свій льокаль 323:30 К, а не багато більше має з вкладок сїх членів — не могло би істнувати.

Дуже справедливо замічує Kurjer lwowski, що такі інституції, що живуть тільки з субвенцій публичних тіл, не повинні істнувати, бо уживаючи тих грошей, в заміну не дають тим тілам жадного впливу на цілї і напрям товариства. А як звїсно, напрям Т. S. L. пішов в послїднім часї на небезпечну дорогу розеднуваня сїльского люду пересадною, агресивною польовізацією східної Галичини.

Тайний договір.

По смерті кіриньского «дзяндзуня» хана, дістав ся в руки п. Шахновского, кореспондента «Петербурского Листка» документ пра тайний договір між Японїєю а Хінами. Згадана часопись подає зміст сего тайного договору, підписаного дня 14. грудня 1903:

Япанїя і Хіни заклочають договір на час 30 літ, обовязуючи ся ділати спільно протїв Европєйців. Япанїя прирікає удержати на престолї манджурску династію, обовязує ся виповісти Росії війну, виперти єї з границь Манджурії і віддати сей край назад Хінам. Хіни згодять ся без протесту на прилученє Корєї до Япанії. Япаньскі інструктори будуть вправляли хїнську армію в военній штуці, а Хіни обовязують ся удержувати військо в такім числі, щоби по упливї 12 літ утворила ся шестиміліонова армія, при чім мають видавати на уформованє армії по 3 лян на кожного вояка місячно, по 36 лян на кожного офіцера і по 46 лян на штабового офіцера. По упливї 12 літ Хіни обовязують ся разом з Японїєю виповісти війну Росії і в сїй цілї виставити Япанїя зі своєї сторони армію, зложену з 1,200.000 вояків. Побїдавши Росію, Япанїя задержить в своїм посїданю над-амурскай край і Камчатку. Цїлю Хін і Японії є здобути цілий східний Сибір на користь Хін. Обі держави побудують два залїзничі щляхи: один з Пекїну до Кїяхтя, другий з Жївнчїну

паду ся в полон, — нехай і так буде, буду хоч бїдувати з родиною. Може віднайду її, може виволью її... я вже просто не знав, що з собою почати. Тепер от ходила чутка, що прийде до згоди з Турками. Я заждав. А сегодня вечером сама старшина оповїдала війску, що будуть далї бити ся. Коли так, гадаю собі, то я тут між вами нічого не висиджу; все одно, пуцу ся до моста.

— Бідний Семен! бідний! — зітхнув Чамчан. — І Роксанда, і мама, і внук... А я нічого не знав... Закликав мене господар в Ясци, ще Олександр. Мав побудовати мости для Турків, постарати харчів, сїна... Запізно спамятав ся, скинули його. А Томша взяв мене з собою. Заробок добрий — і я пішов з його війском. А тимчасом, дивись таке нещастє, таке нещастє! Що ти там робиш, бідна Роксандо?

— Уже пятій тиждєнь мучить ся. Може вже пігнали їх у Туреччину? — сказав Микула.

Чамчан аж зірвав ся на рівні ноги на ту гадку та заломив руки.

— Господи! Господи! І то може бути... Коли вони ще тут, то їх побуду; господар поможе і я гроші маю. Але коли їх тут уже нема...

І тєсть і зять замовкли, передумуючи над лихом, яке їх може вже стрїнуло. Тодї їдї у Царгород або в Кафу на базар, шукати родини... Добре, коли найдеш. А то їх рузлучать, матір заженуть куди инде, Роксанду продадуть якому башї, бо гарна; з Тодїрка вийде Яничар. Не побачив їх уже ніколи!

— Колиб дочекати завтрішнього дня, за-

раз почнем шукати — сказав Чамчан. — Возьму карту від господаря, щоб нам вільно було шукати і ходити — всі ясирі перешукаємо.

— Їх тут більше?

— Є їх кілька. Тому з тиждєнь стояв отут недалеко один ясир. Але козаки напали вночі...

— І я тоді був тут.

— Ти?

— Був тут! Хотїв до ясиру дістати ся і не вдало ся.

— Отже побояли ся нового нападу козаків і перєгнали знову ясир на той бік, де перше був, ближше війска. А тут тепер стоїть татарський ясир, назганяли тисячі людей з Подїля, з Волині, з Галичини...

— Тут наших не буде. Піїдемо завтра у той ясир, що стояв тут перед тижнем.

У намет ударив такий сильний вітер, що полотняна стїна надула ся, як вітрило, і сьвічка згасла.

— Буря буде — замітив Чамчан. — Накрий ся, Микуло, от маєш кожух!

І Чамчан помацки стягнув звідкїсь кожух і кинув на Микулу. Сам поклав ся також, накрив ся — і на якийсь час у наметї стало тихо. Осїнний вітер термосив стїнами намету, а ніч стала така темна, що нічого не було видко.

— Колиб хоч сю ніч переспати спокійно! — зітхнув Чамчан.

Микула, що вже зі своїм нещастєм зжив ся, недовго перевертав ся на солонї; заснув не бавом на вигідній, теплій постелї, якої вже давно не мав. За те Чамчана сон не брав ся. Він не перебивав Микулі сну, хоч радо був би ба-

лавав з ним; лежав і зітхав тяжко та думав над тим, що завтра починати.

Тільки по півночі задрїмав. Не був то сон, бо що хвилини будив ся і думав зовсім ясно; не була й ява, бо втомлена голова по хвилині знову западала в дрімоту. Тут він чує, як вітер гуде і недалеко дуброва шумить; а тут знову довкола стає так тихо, мєвбї все завмерло. Тільки щось невиразне морочить ся по головї: немов далекий гомін і стогови вмираючих, туїт коний, дзєньканє шабель...

Чамчан сам не знав, як довго так лежав, коли нараз вбїг хтось у його намет з криком: «Козаки напали!» Чамчан зірвав ся з постелї; Микула спав далї.

— Вставай! Козаки напали! — скрикнув Чамчан.

Микула зірвав ся, як опарений.

— Втікаймо до Татар! Ні, до господаря на той бік! — радив Чамчан, не знаючи, що почати з собою.

Обидва вибігли перед намет. На дворї вже сіріло. Глянули сюди і туди: по сїм боцї ріки, де вони були, було спокійно; правда, військо вибігало із своїх леговиц, настав переполох, але битви не було. За те по тім боцї, за мостом, у ярї і за яром стояв гомін великий, хоч і не видко було, хто з ким бив ся. Війско господаря стояло готове коло тяжких ворїт, якими міст з того боку замикав ся. На мостї було вже повно людей — і ворота з сего боку були також зачинені.

(Дальше буде).

до Хайяну через могольські степи. Видатки на війну ділять ся в відношенні 30% на Японію і 70% на Хіни, а на се мають зложити ся: дохід з піхоти в висоті 540 мільонів, дохід з гашишу 320 мільонів, доходи з експлуатації лісів кірїнської провінції і конгавлінського округу і т. д. Договір набирає сили по сповненню Японією зобов'язань даних Хінам, іменно по висертю Росії з Манджурії.

«Петербургський Листок» запевнює про автентичність сего договору, хотай він стоїть у разячій противенстві з англо-япанським оборонним договором. Однак не в виключеному річці, що хитра япанська дипломатія зуміла оминуть тут великі контрадикції і як з Англією заключила оборонний, так з Хінами могла заключити заціпний союз против Росії. Істноване такого договору було би великого значіння. Поминувши вже сю обставину, що безперечно така коаліція була би в силі зломити всякий вплив Росії на далекім Сході, то мілітарне відроджене Хіа загрожувало би найживотнішим інтересам передовсім Англії і Америки, а також і всім прочим промисловим народам Європи. Япансько-хіньска коаліція мусіла би викликати неминучо європейську коаліцію против себе, або иными словами: борбу жовтої і білої раси.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Глі кері муч.; римо-кат.: Филипа Нері. — В суботу: руско-кат.: Ізидора, Максима; римо-кат.: Йона І. папи.

— **В справі укр.-руського театрального репертуару** дістаємо від драм. Товариства ім. Ів. Котляревського слідуєчий звизв з просьбою о поміщені:

Наша суспільність зложила уже чимало щирих доказів на се, як дуже лежить єї на серці справа нашого театру, і як горячо поспирає она всякі змаганя в тім напрямі. Не дасть ся заперечити, що надзвичайно важним для забезпечення будучности укр. рускої народної сцени є забезпеченє її багатого і добірного репертуару.

Маємо вправді — можна се вже сміливо сказати — багато гарних і вартних штук, і то таких, котрі можна уважати цінним вкладом навіть у всесвітну драматичну літературу, штук, що смілою рукою дотикають дуже важних питань суспільного і народного життя, та все таки був би тут всякий навіть хвилевий застій шкідливий. Питаня життя є невичерпані і все нові драматичні твори всесвітної літератури, а вимоги публіки і хвилі є дуже неоднакові; інші штуки пригожі т. з. інтелігенції, інші для широких верств народа, а при всіх треба дбати і про се, щоби они приносили тривку користь і причиняючись до розвою і поступу думок, давали публіці все таки і хвилю відпочинку і розради а також наповняли театральну касу. Се вже жите з собою несе іна се очий годі замикати, а кожда — якаб она не була — управа сцени згодить ся певно на се, що є нераз трохи що неодолиме.

Згодить ся певно кождий і на се, що для одоління сих трудностей потрібне є всевідпавне всіх інтересованих чинників: і управи і писателів і критики і самої публіки. Тим то і Товариство ім. Котляревського основане для розвою та плеканя драматичної штуки в укр.-руській мові, рішило ся присвятити більше чим доси уваги справі репертуару нашої народної сцени. Розходить ся при тім так о се, щоби мати повніший і докладніший перегляд репертуару до теперішнього, давнішого і нового, як і о відновлюванє вго штуками так оригінальними як і перекладними. Розходить ся о се, щоби мати на оці і вимоги літературні і також потреба публіки і хвилі. Тож булоб дуже пожаданим, щоби був якийсь осередний орган, котрий би попри дотеперішній критиці часописній і попри справоздана окремих мужів довіря театральній управі та попри (не дуже то визначній доси) діяльності т. зв. артистичної комісії — збирав разом і ті голоси, а старав ся також не тільки о живішу і більшу доосередну виміну думок, але приложив і сам діяльно руку там, де зайде потреба. До того треба спвідлання всіх тих, що справою сцени більше интересують ся. Тож Товариство ім. Котляревського рішило ся оснувати є тій цілі у себе окрему комісію для репертуару нашої сцени і запрашає до уділу всіх, у котрих знайде ся засіб спостережень, заміток, бажань і охота до діла і всіх, котрим дорога справа нашої сцени.

Зголошеня до ласкавої співучасті, спостереження, домаганя і всякі замітки, що стоять

в звязи з справою репертуару, просимо надсилати на разі на руки Виділу Тов. ім. Котляревського, Ринок ч. 10. Уконституованє єї окремої комісії (вибір голови, евентуально і заступника, двоє секретарів і референтів — для творів немюзичних і музичних, уложене регуляміну і розділ занятя) послідує дня 10. н. ст. червня с. р. по надзвичайних загальних зборах Тов. ім. Котляревського о год. 7. веч. в льокалю Товариства (Ринок ч. 10). — Львів 25. мая 1905. — *Г. Огоновский*, голова. — *Н. Войцеховский*, за секретара.

— **Надзвичайні загальні збори драмат. Тов. а ім. Ів. Котляревського** відбудуть ся в суботу дня 10. червня о год. 1/25 вечер в льокалі тов-а «Руска Бесіда» (Ринок ч. 10). На дневнім порядку: вибір заступника голови.

— **Відозва Комісії статутувої маючого завязати ся Товариства «Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок».** Комісія статутува повідомляє отсим П. Т. загал учительства і тих, котрі зголосили ся в члени, що міністерство справ внутрішних звернуло дня 8. мая с. р. статут жаданєм, переробити єго в деяких точках. Комісія зладила сейчас жадану перерібку, обговорила новий проєкт дня 14. мая с. р. на своїм засіданю (в присутности 7 членів) і вислала одобрений статут дня 21. мая с. р. на ново до міністерства. Зміни відносять ся до §§. 3. і 4. і до цілої глави о фондах. Міністерство заквестуовувало єї точки, котрі надавали проєктованому Товариству ціху Товариства асекураційного і заробкового. Тому мусіла Комісія при перерібці мати на оці лиш одну ціху і одно головне завданє Товариства с. є яко товариства підмогового і гуманітарного. Пропущені точки віддуть в зміннім виді в регулямін так, що Товариство буде в силі і так завданя подані в першім проєкті статута углядити і по можности виповнити. Права дійсних (звичайних) членів спрещувала тепер Комісія єще яснійше і користнійше та вдволила і єї бажаня, які послідними часами дійшли до відомости Комісії. — Таким робом справа проволіче ся лиш о 6 тижнів. Про принятє статута повідомити Комісія все учительство часописями. Речинець 28 днів визначений законом з 1867. р. мине окол 20. червня і тоді треба дождити принятя статута. Понеже загальні збори накааує статут місяць наперед скликати, тому рішила Комісія (по порозуміню з провідниками учительства) скликати І загальні збори на день 27. або 28. серпня с. р. яко в пору найвідповіднійшу а в часі липня і в часі ферій підготувити весь ґрунт до організації с. є передовсім видрукувати статут, вислати єго з членами зголосившим ся членам і приєднати таке число членів, щоби Товариство могло відразу станути на кришких основах. Просимо все учительство ширити ідею того вельми хосенного Товариства. Всякі замітки і ради просимо подавати на адресу Тов-а пед. у Львові ул. Сикетуска ч. 47. — *Від Комісії статутувої.*

— **Білети на гімнастично-вокальний вечір «Сокола»**, який відбуде ся в салі Фільгармонії в четвер дня 1. червня, можна віднині набувати в «Сокольскім Базарі», а в де ь концерту від 3. год. по пол. в касі Фільгармонії. Ціни місць: Льожі портерові і II поверха по 8 К, льожі мезанінові і I. поверха по 10 К; фотелі в партері: I-рядні по 2-20 К, II-р. по 1-80 К, III-р. по 1-20 К; фотелі I. поверха по 3-20 К; фотелі II. поверха: I-рядні по 2-20 К, дальші по 1-80 К; фотелі III. поверха: I-рядні по 1-30 К, II-р. по 90 с., дальші по 60 с. За ґардеробу не платить ся.

— **Академічне віче** скликає «Кружок правників» тов. «Акад. Громада» на суботу 27. мая о годиві 7. вечером в салі III. на університеті. На порядку дневнім: 1) справа іменованя членів рускої ц. к. комісії екзамінаційної для іспитів правно-історичних, 2) ввєсеня і інтерпеляції; референт: акад. Степан Баран. Всіх Товаришів просить ся на вічу численно явити ся! За «Кружок правників»: *Степан Баран*, студ. прав, голова. *Олександр Надрга*, студ. прав, писар.

— **В «Львівскім Бояні»** відбуло ся позавчера перед пробою співу рідке торжество. Того вечера зібрало ся більше як звичайно членів «Бояна» і гостей, аби віддати честь заслуженому окол розвітку товариства, б. єго голови проф. В. Шухевичеві. До впровадженого віділовими проф. Шухевича промовив теперішній голова «Львів. Бояна» і директор «Висп. музичного Інститута» радник Вахнянин, зазначуючи, що під єго довголітнім проведом товариство як слід сповняло свої обовязки, плекало народну пісню і зєднало собі славу поза границями краю, та стало взірцем для провінції до засновуваня «Боянів», які недавно завдяки вго заходам злучили ся в «Союз співацьких і музичних товариств». В признаню тих заслуг «Львівскій Боян» містить в своїх комнатах портрет свого першого і довголітнього голови. По промові ради Вахнянина хор відспівав «многолітствє», почім проф. Шухевич дякував за овацію і відзначене.

— **В Дрогобичи** відбуде ся дня 1. червня о 2.

год. по полудни конференція заходом філії Русского Тов-а педаг. На дневнім порядку: Справа «Самопомочи» учительської, відчит, сегорічна краєва конференція і справа прогульки.

— **В Зборіві** відбуде ся дня 28. с. м. о 2 1/2 год. по пол. передвиборче віче. Реферат про «Галицький соїм в відношеню до прав руского народу» буде мати адв. др. Окуневский.

— **Загальні збори центрального союзу галицьких шинкарів**, котрого статут потвердило вже намісництво, відбудуть ся дня 30. мая с. р. о годиві 8. рано в салі готелю Belle-Vue у Львові. Річна вкладка вносить 2 К, а вписати ся в члени можна і підчас зборів. О числену участь просить ся. Презес: *К. Янович*.

— **3 залізниць.** Як давнійше, так і сего року продавати будуть каси особові на головнім дворці у Львові і бюро міске ц. к. залізниць держ. у Львові, пасаж Гавсмана через літвий сезон с. є від 1. мая до 15. вересня знижені білеті поворотні зі Львова до Янова, важні так на неділі і свята, як і на будні дни. За такими білетами поворотними можна їхати до Янова кождим поїздом особовим, вертати з Янова можна однак лиш поїздами прогульковими ч. 3258 і 3260. — Вертати з Янова до Львова поїздами особовими ч. 3252 (відходить з Янова о 7-07 рано) і ч. 3254 (відходить з Янова о 3-21 пополудни) на відставі з висше згаданих білетів поворотних, не вільно.

— **Дрібні вїсти.** Вчєра отруїла ся у Львові артистка людового театру Луція Попельова з розпуки, що не одержала місця в краківскім театрі, о яке старала ся. — Наві рано застрілив ся на пл. Галицькій у Львові 18-літвий Володислав Бомбольский з Кракова, який приїхав до Львова шукати занятя і не-найшов єго.

Всячина.

— **Страйк учеників.** Абітурієнти учительської семінарії в Заліщиках віднесли ся позавчера телеграфічно до кр. ради шкільної з жалобою на предсідателя іспитової комісії, п. Войцеховського, з причини строгото клясфікованя ним питанях, і в телеграмі заявили, що здержують ся від дальших іспитів, поки хто вищий не буде проводити іспитови зрілости. На ту телеграму кр. рада шкільна поручила заявити абітурієнтам, що клясфікацію не переводить один провідник комісії але всі єї члени, а кр. рада шк. ані не хоче, ані не може впливати на клясфікацію і тому не зарядить ні зміни часу ні порядку, визначеного для іспитів зрілости.

— **Ізда дітий в електричнім трамваю.** Львівский магістрат постановив на домаганє дирекції міського електричного трамваю, що безплатна їзда трамваєм прислугує лише тим дітям (в товаристві старших осіб), котрих зріст не перевищає одного метра. В тій цілі зазначено в кождім возі на дверях відповідну міру.

— **Лікарки в Австрії.** Число лікарок в Австрії є незвичайно мале. У Відні є всего три лікарки, з яких одна має докторат швайцарского університету. Крім них є ще пять укінчених слухачок медицини з докторским дипломом, але відбувають тепер практику в шпиталях, і аж за рік або два роки будуть могли отворити власну лікарську канцеляцію. У Львові є дві лікарки: др. Морачевска-Окуневска і др. Огурек. Директори віденських шпиталів є завзятими противниками студюваня жінками медицини і не приймають лікарок навіть яко безплатні асистентки. Лише на двох віденських клініках, проф. Найсера для внутрішних недуг і проф. Шавти для жіночих недуг і положництва, є по одній асистентці зі всіма правами і обовязками товаришів-мужчин. Недавно видало правительство розпорядок, яким дозволено лікаркам габілітувати ся на доцентки університетів. Супротив сего усунєно всі перепони для жєнщин віддавати ся медичним студиям. Успішне поле праці для лікарок представляють Боснія і Герцєговина, де 60% населєня є магометанами. Тепер є там 19 окружних лікарок, а клієнтками їх є головно мешканки гаремів.

Телеграми

з дня 24. мая.

Відень. Wiener Ztg. оголосила цісарську санкцію закона о військових підводах.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Варшави, що минулої ночі хтось кинув бомбу на веранду дому, де сидів шеф поліції з Сідлець. Шеф і дві другі особи, що разом з ним були на веранді, тяжко ранені.

Царгород. Коло Солуня турецке військо розбило ватагу грецьких ворохобників. 25 людей і провідник ватаги згинули.

Петербург. Командантом четвертої російської ескадри, яка відплине в сих днях на східні води, став іменований контрадмірал Парєнаго.

Конкурс.

Комітет бурси Руского Товариства педагогичного у Львові (Вірменська ч. 2) розписує отримати конкурс на прийняття питомців до бурси Товариства на рік шкільний 1905/6. Приймати ся будуть ученики гімназійні, сини членів Руского Тов. педаг.

Условия прийняття є:

- 1) Батько (опікун) мусить бути членом Руского Тов. педаг.
- 2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердят оглядини лікарські з початком шкільного року.
- 3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи в науці дають повну запоруку, що они скінчать гімназію. Першність мають відзначаючи ученики.
- 4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори; найменше 16 К місячно.
- 5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лікаря і кушіль в сумі 6 К.

До подання о прийняття долучити треба:

- 1) Свідоцтво шкільне петента з послідного півроку.
- 2) Декларацію, в котрій батько (опікун) ученика зобов'язує ся виразно умовлену суму за поміщене сина в бурсі кожного місяця точно з гори платити.
- 3) Свідоцтво убожества.

Кождий прийнятій питомець має заосмотрити ся у 6 пар біля, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпюток, 4 ручники, сінник (200x90), подушку, ковдру і коцик до накривання, порядне одіне, плащ і 2 пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно назначена повним назвиком питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед Зарядом, що все потрібне має, а если би не було все в порядку, може наразити ся на неприняття в послідній хвилі. Всі питомці є обов'язані користати з науки співу і рисунків, а старші також языка французского і стенографії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою ніякого заняття, лише у віймових случаях лекції за дозволом Заряду.

Подана кождого петента з окрема адресувати до Комітету бурси Руского Товариства педагогичного у Львові: ул. Вірменська ч. 2. — Поданя вносити найдалше до 1. липня 1905.

Всі бувші питомці мають опять внести поданя.
У Львові, дня 24. мая 1905.

Комітет Бурси.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тевер. — Ціна 1 К.

Набути можнТ у всіх книгарнях; головний склад в Книгарні товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

„Ще не вмерла Україно!“

Пісні патріотичні і народні,

зложив на фортеп'яні

ДЕНИС СІЧИНЬСКИЙ.

Часть I: Музыка, Часть II: Текст. 152 пісень. Накладом книгарні і складу нот А. Штаудахера спілка в Станиславові.

Ціна 6 корон. 123(8—10)

Набути можна у видавців і ві всіх книгарнях.

„Тревоги автора і видавника“

гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Що року горять хлопські мільони неасенуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ринок 10) одинокое руске Товариство асенурацийне обезпечає будинки, движимости, збіжжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшодовань в сумі 5 мільонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „ДНІСТРА“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвім, касах ошадности і касах сиротинських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпеченє через агента; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агенти „Дністра“ не роблять. **Агенти „Дністра“** заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечайче ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; своєю провізії від сих обезпечень дав „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископські Ординарати.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отєї новини: **II том „Історії України Русі“** Грушівського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, **Лепкого „В горах“** гарно оправні по 2 К, **„За красою“**, альманах в честь Кобиланської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлених книжок просимо подавати, якої краски має бути оправа.

Важке для іктересовахих.

По цінах наймірнейшєх і найліпшиої якості продаємо і доставляємо всякі матеріали як також **«Фабричні вироби потрібні до будови»** В заступстві доставляємо до будови печії кафлевих або каміничкових «побільшувач тепла».

Кредитова Спілка будівничих
ул. Третього Мая ч. 7. у Львові.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6-00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6-15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6-10	з Іцкан, Чорткова, Калуща, Делятина (чер. Коломию $\frac{1}{5}$ — $\frac{30}{100}$ вкл. в нед. і сьвята), Керезмезе	6-30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятиня,
		7-30	до Лавочного, Пешту, Калуща, Борислава
7-30	з Рави рускої, Сокалі	6-55	до Яворова
7-20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8-25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7-29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуща	8-35	до Кракова, Відня, Праги, Освеніма
7-50	з Рави рускої, Сокалі	9-00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8-05	з Станислава, Жидачева	10-55	до Іцкан, Калуща, Потутор
8-15	з Самбора, М. Либорча, Сянока, Хирова	9-20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліцк
8-18	з Яворова		
8-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11-10	до Белзця, Сокалі, Любачева
11-45	з Ярослав, Стрия, Борислава	2-00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліцк, Гусятиня
10-35	з Рашева, Лавочного, Калуща, Любачева		
11-05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	2-40	посп. Іцкан, Потутор, Калуща, Чорткова, Керезмезе
11-55	з Підволочиск, Гусятиня, Копичинець, Козови		
1-30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2-50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1-40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуща, Заліцк, Кіц	2-55	до Лавочного, Дрогобича, Калуща
11-50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4-10	до Рашева, Любачева, Хирова,
2-30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятиня, Копичинець, Козови	4-20	до Самбора, Хирова, Сянока
	з Стрия, Тухлі ($\frac{15}{100}$ — $\frac{30}{100}$), Сколього ($\frac{1}{5}$ — $\frac{30}{100}$)	5-58	до Яворова
3-45	з Яворова	5-50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе ($\frac{1}{5}$ — $\frac{30}{100}$)
4-32	з Сокалі, Белзця, Любачева	6-35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5-01	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освеніма	6-25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща
5-25	з Іцкан, Жидачева, Калуща, Новоселиці	7-30	до Рави рускої
5-45		9-00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
		10-05	до Перемишля ($\frac{1}{5}$ — $\frac{30}{100}$ вкл.), Хирова, Івонича
8-40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10-40	до Іцкан, Чорткова, Заліцк, Делятина, Сучави
9-10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10-55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11-00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9-20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	11-05	до Підволочиск
10-20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Скали, Івонича, Гусятиня		
	з Лавочного, Пешту, Калуща, Борислава,	11-10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
10-50	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліцк	12-45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
12-20	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	2-51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від $\frac{1}{5}$ — $\frac{30}{100}$), Калуща
2-31	на дворець „Підзамче“	4-15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
			з двірця „Підзамче“
	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6-43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
7-00	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	11-15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
2-15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліцк,	2-13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
5-15	Потутор, Івонича, Сянока, Скали, Гусятиня, Грималова	9-21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець		
10-02	Чорткова, Заліцк, Івонича, Скали, Гусятиня		

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

- з Брухович (від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. сьвята), 1:45 попол. (тільки в неділі і р.-кат. сьвята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.
- з Янова 8-18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і сьвята).
- зі Ширця 10-10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята).
- з Любінця 10-10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і сьвята).

Відходять з головного двірця:

- до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і сьвята р.-кат.); 12:30 попол. (тільки що неділі і сьвята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.)
- до Рави рускої 11:15 в ночи кождої неділі.
- до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополуни.
- до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята).
- до Любінця вел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в нед. і сьвят.)

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рікнать ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обвєдено рамками. — Звичайні білету їзди як і всякі инші білету, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. и. можна набувати в містєвім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсмана ч. 9.